U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **L. K.**, zast. Mgr. Miroslavem Němcem, advokátem se sídlem Borská 588/13, Plzeň, proti žalovanému: **Finanční arbitr,** se sídlem Legerova 1581/69, Praha 1, proti nečinnosti žalovaného v řízení o návrhu žalobce ze dne 2. 8. 2016 na vydání bezdůvodného obohacení z pojistné smlouvy č. 3780770018 uzavřené dne 30. 9. 2011 mezi žalobcem a Českou spořitelnou, a. s., v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2018, čj. 10 A 162/2017 – 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností napadl žalovaný shora označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo dle § 47 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zastaveno řízení o žalobě proti nečinnosti žalovaného v řízení o návrhu žalobce ze dne 2. 8. 2016 na vydání bezdůvodného obohacení z pojistné smlouvy č. 3780770018 uzavřené dne 30. 9. 2011 mezi žalobcem a Českou spořitelnou, a. s. Stěžovateli tímto rozhodnutím také byla uložena povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 17456 Kč a žalobci byl vrácen zaplacený soudní poplatek ve výši 1000 Kč.

[2] V napadeném usnesení městský soud uvedl, že žalobce podáním ze dne 25. 5. 2018 vzal zpět žalobu ze dne 6. 9. 2017 (žaloba byla u městského soudu podána dne 12. 9. 2017 – pozn. NSS), neboť žalovaný ukončil svou nečinnost tím, že dne 23. 3. 2018 vydal požadované rozhodnutí. Současně se zpětvzetím žaloby požádal žalobce, aby mu byla vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů řízení. Městský soud konstatoval, že žalobce podal u stěžovatele návrh dne 2. 8. 2016 a jeho vady odstranil dne 25. 10. 2016. Od tohoto dne

podle názoru městského soudu počala stěžovateli podle § 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, v relevantním znění (dále jen „zákon o finančním arbitrovi"), s ohledem na čl. 8 písm. e) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. 5. 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice pro alternativní řešení spotřebitelských sporů) běžet devadesátidenní lhůta pro vydání rozhodnutí. Žaloba tedy nebyla podle městského soudu podána předčasně, ale byla podána včas, byla přípustná i důvodná a žalobci proto podle § 60 odst. 3 s. ř. s. náleží vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále „stěžovatel") kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[4] Stěžovatel i při vědomí existence usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2018, čj. 9 Afs 275/2017 – 73, považuje napadené usnesení za nezákonné, neboť městský soud měl podle jeho názoru žalobu odmítnout jako předčasnou a nepřípustnou dle § 46 písm. b) a d) s. ř. s. pro nesplnění podmínek řízení, resp. její předčasné podání osobou, která nevyčerpala veškeré prostředky ochrany, které jí za tímto účelem přiznává příslušný právní předpis. Žalobce totiž před podáním žaloby nevyčerpal veškeré prostředky ochrany a lhůta pro vydání rozhodnutí stanovená § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi v době podání žaloby neuplynula. V souvislosti s touto argumentací odkázal stěžovatel na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se týká nutnosti vyčerpat prostředky nápravy před podáním nečinnostní žaloby a nezbytnosti uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí.

[5] Stěžovatel dále namítl, že se městský soud měl přednostně zabývat jím namítaným nedostatkem podmínek řízení, neboť žaloby na ochranu proti nečinnosti mají být projednávány a rozhodovány přednostně. Městský soud své závěry o důvodnosti žaloby zdůvodnil tak, že dovodil, že stěžovatel byl nečinný, neboť ve věci nerozhodl ve lhůtě stanovené § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Pro počátek běhu lhůty přitom městský soud podle stěžovatele překvapivě (oproti své dosavadní, byť podle stěžovatele nesprávné, rozhodovací praxi) vzal za rozhodující okamžik, kdy stěžovatel obdržel údajně bezvadný návrh na zahájení řízení. Aniž by tedy měl možnost se ve sporném řízení před stěžovatelem k věci vyjádřit a předložit na svou obranu podklady též druhý účastník řízení, měl mít stěžovatel dle městského soudu shromážděny veškeré podklady pro rozhodnutí ve věci. Městský soud v této souvislosti podle stěžovatele nesprávně vyložil záměr unijního zákonodárce uvedený v bodě 40 preambule směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů; výklad městského soudu odporuje také znění zákona o finančním arbitrovi. Závěry městského soudu jsou podle stěžovatele také v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, čj. 9 As 36/2018 – 37, v němž Nejvyšší správní soud pokládá pro zahájení běhu lhůty pro vydání rozhodnutí za rozhodující okamžik shromáždění veškerých relevantních podkladů stěžovatelem, mezi které se musí ve sporném řízení nutně řadit také vyjádření protistrany k předmětu sporu a předložení důkazních prostředků na podporu jejích tvrzení. Výklad počátku a běhu lhůty pro vydání rozhodnutí přijatý městským soudem považuje stěžovatel za absurdní, odporující právním

pokračování

předpisům a zásadám, kterými je řízení před stěžovatelem ovládáno, zejména právu na spravedlivý proces.

[6] Městský soud podle názoru stěžovatele také pochybil, pokud řízení o žalobě zastavil, aniž by o zpětvzetí vyrozuměl stěžovatele a umožnil mu, aby se k němu vyjádřil, a to mimo jiné k tomu, zda nejsou dány zvláštní důvody pro nepřiznání náhrady nákladů řízení ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s. V této souvislosti odkázal stěžovatel na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2008, čj. 1 Ans 4/2008 – 62, a nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2007, sp. zn. II. ÚS 439/06, a ze dne 6. 2. 2007, sp. zn. II. ÚS 828/06, a zdůraznil, že městský soud se aplikací § 60 odst. 3 s. ř. s. dopustil libovůle a zkrátil stěžovatele v jeho právu na spravedlivý proces, neboť porušil základní ústavněprávní zásadu rovnosti účastníků řízení.

[7] Stěžovatel navrhl, aby bylo usnesení městského soudu v plném rozsahu zrušeno a Nejvyšší správní soud zároveň rozhodl o odmítnutí žaloby podle § 110 odst. 1 s. ř. s., anebo napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalobce s kasační stížností nesouhlasil a plně se ztotožnil se závěry městského soudu, což blíže rozvedl. Dále žalobce poukázal na to, že stěžovatel sice vydal nález ze dne 23. 3. 2018, nicméně pro jeho fatální nedostatky podal žalobce proti němu dne 10. 4. 2018 námitky, o nichž měl stěžovatel v souladu s prodloužením lhůty k rozhodnutí rozhodnout do 11. 7. 2018; žalobce však dosud rozhodnutí o námitkách neobdržel. Žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a přiznal mu proti stěžovateli náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Obdobnou věcí se Nejvyšší správní soud zabýval již v usnesení ze dne 30. 1. 2018, čj. 9 Afs 275/2017 – 73. Od závěrů uvedených v tomto usnesení se nemá důvod zdejší soud odchýlit ani v nyní projednávané věci a proto z něj vychází.

[10] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Stěžovatel napadl jak výrok o zastavení řízení, tak výroky o náhradě nákladů řízení a vrácení zaplaceného soudního poplatku. Dle § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li stanoveno jinak. Podmínky objektivní přípustnosti kasační stížnosti jsou splněny, neboť kasační stížnost proti rozhodnutí o zastavení řízení je přípustná.

[11] Zčásti jsou splněny také podmínky subjektivní přípustnosti, neboť kasační stížnost podal stěžovatel, který byl účastníkem řízení o žalobě. K otázce subjektivní přípustnosti se vyjádřil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 20. 12. 2012, čj. 1 Ans 17/2012 – 33, č. 2116/2010 Sb. NSS, v němž uvedl, že *„[s]ubjektivní přípustnost kasační stížností se však nevyčerpává tím, že ji podá účastník řízení. Z povahy kasační stížnosti jakožto opravného*

prostředku vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech. Rozhodujícím přitom je výrok rozhodnutí krajského soudu, protože existenci případné újmy lze posuzovat jen z procesního hlediska. Při tomto posuzování také nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepříliš významná újma, kterou lze odstranit zrušením nebo změnou napadeného rozhodnutí. Oprávnění podat kasační stížnost tedy svědčí jen tomu účastníku, v jehož neprospěch vyznívá poměření nejpříznivějšího výsledku, který krajský soud pro účastníka mohl založit svým rozhodnutím, a výsledku, který svým rozhodnutím skutečně založil, je-li zároveň způsobená újma odstranitelná tím, že kasační soud napadené rozhodnutí zruší (srov. přiměřeně usnesení NS ze dne 30. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1363/96, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 3/1997, pod č. 28, dále srov. usnesení NSS ze dne 13. 9. 2012, č. j. 3 As 72/2012 – 20, nebo usnesení NSS ze dne 30. 10. 2008, č. j. 1 Afs 133/2008 – 110).“ V návaznosti na to Nejvyšší správní soud dovodil, že kasační stížnost žalovaného (v nyní projednávané věci stěžovatele), která napadá usnesení krajského soudu o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby, nesplňuje podmínku subjektivní přípustnosti opravného prostředku, leda by žalovaný prokázal vznik újmy na svých právech.

[12] Nyní posuzovaná věc je stejná, jako byla v uvedeném usnesení. Z argumentace stěžovatele obsažené v kasační stížnosti vyplývá, že se nedomáhá toho, aby po případném zrušujícím rozhodnutí Nejvyššího správního soudu městský soud v řízení pokračoval a žalobu meritorně projednal. Stěžovatel zastává názor, že řízení o žalobě nemělo být zastaveno, ale žaloba měla být odmítnuta. Jak v případě zastavení řízení, tak v případě odmítnutí žaloby se řízení končí procesním rozhodnutím, aniž by předmět řízení byl meritorně projednán a vyřešen autoritativním soudním výrokem. Stěžovatel nikterak nezpochybňuje skutečnost, že žaloba nebyla věcně projednána. Netvrdí, že by mu zastavením řízení o žalobě vznikla újma. Svou pozornost upírá výlučně k nákladovému výroku, byť napadá rovněž výrok o zastavení řízení. Část kasační stížnosti brojící proti výroku o zastavení řízení ovšem působí dojmem nutného přívažku, jehož jediným účelem je založit přípustnost kasační stížnosti proti výroku o náhradě nákladů řízení, případně též dosáhnout meritorního posouzení otázky nečinnosti stěžovatele rozdílně od městského soudu.

[13] Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že jediná újma, která byla stěžovateli napadeným usnesením způsobena, pokud jde o výroky tohoto usnesení, plyne z výroku o náhradě nákladů řízení a v důsledku toho ze zásahu do jeho majetkové sféry. Tuto újmu ovšem není možné brát v úvahu při posuzování subjektivní přípustnosti kasační stížnosti proti výroku o zastavení řízení. Je totiž jen jeho odvozeným důsledkem, který nezávisí pouze na tom, že řízení bylo zastaveno, ale rovněž na dalších skutečnostech, které městský soud zohlednil.

[14] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že stěžovatel v tomto případě netvrdil, že by mu zastavením řízení o žalobě byla způsobena byť i jen minimální újma na jeho právech. Pozice stěžovatele je tak objektivně nahlíženo stejná, jako kdyby byla žaloba odmítnuta (takto měl dle stěžovatele městský soud správně postupovat). Ani v tomto případě by kasační stížnost stěžovatele nebyla subjektivně přípustná. Z toho plyne, že stěžovatel není oprávněn napadat výrok o zastavení řízení opravným prostředkem.

pokračování

Kasační stížnost směřující proti výroku městského soudu o zastavení řízení proto musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. jako nepřípustná.

[15] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost stěžovatele proti výroku o zastavení řízení je nepřípustná, musel soud odmítnout kasační stížnost i v části týkající se náhrady nákladů řízení o žalobě (výrok II. a III. usnesení městského soudu), a to v souladu s § 104 odst. 2 ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) a § 120 s. ř. s. Kasační stížnost proti výroku o náhradě nákladů řízení je totiž nepřípustná nejen tehdy, pokud směřuje výlučně proti nákladovému výroku, ale též tehdy, když sice směřuje proti hlavnímu výroku, na němž je nákladový výrok závislý, avšak kasační stížnost proti tomuto hlavnímu výroku (zde výroku o zastavení řízení) je nepřípustná (podrobně viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 6. 2010, čj. 7 Afs 1/2007 – 64, bod [31], č. 2116/2010 Sb. NSS).

[16] Z důvodu odmítnutí kasační stížnosti nemohl Nejvyšší správní soud věc meritorně posoudit. Proto se v tomto usnesení nijak nevyjadřuje k otázce, zda stěžovatel byl či nebyl nečinný, včetně souvisejících odkazů na početnou judikaturu. Ze stejného důvodu se nevyjadřoval ani k předestřeným otázkám, u nichž bylo požadováno stanovisko Nejvyššího správního soudu. Tyto otázky by totiž byly podstatné pouze v případě, že by se Nejvyšší správní soud mohl zabývat tím, zda byl stěžovatel skutečně nečinný či nikoliv.

[17] Nad rámec shora uvedeného soud uvádí, že obecně lze souhlasit s tím, že v případě zpětvzetí žaloby má krajský soud zpravidla umožnit stranám, aby se v přiměřené době vyjádřily k případné náhradě nákladů řízení, pokud situace není zcela zřejmá, a teprve poté řízení zastavit podle § 47 písm. a) s. ř. s. Jak však bylo uvedeno shora, i pokud by v nyní posuzované věci došlo v tomto směru k pochybení městského soudu, nemůže se jím Nejvyšší správní soud pro nepřípustnost kasační stížnosti zabývat. Stěžovateli ostatně nic nebránilo, aby o vydání rozhodnutí sám městský soud informoval a předestřel mu svůj pohled na případné rozhodnutí o náhradě nákladů řízení, pokud by žalobce vzal žalobu zpět, neboť o podané žalobě byl informován a vyjadřoval se k ní.

IV. Závěr

[18] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřípustná dle § 104 odst. 2 s. ř. s., a proto ji podle § 46 odst. 1 písm. d) s odkazem na § 120 s. ř. s. odmítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[19] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., tak, že žádnému z účastníků se náhrada nákladů řízení nepřiznává, jelikož kasační stížnost byla odmítnuta. Právní úprava neumožňuje v tomto případě přiznat žalobci náhradu nákladů řízení tak, jak požadoval.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. října 2018

Ondřej Mrákota
předseda senátu